

Rapport 2007:9 R

Studentmobilitet

– högskolestuderandes
internationella rörlighet

Högskoleverket • Luntmakargatan 13 • Box 7851, 103 99 Stockholm
tfn 08-563 085 00 • fax 08-563 085 50 • e-post hsv@hsv.se • www.hsv.se

Studentmobilitet – högskolestuderandes internationella rörlighet

Utgiven av Högskoleverket 2007

Högskoleverkets rapportserie 2007:9 R

ISSN 1400-948X

Innehåll: Högskoleverket, avdelningen för statistik och analys, **Torbjörn Lindqvist**

Formgivning: Högskoleverkets informationsavdelning

Tryck: Högskoleverkets kontorsservice, Stockholm, mars 2007

Tryckt på miljömärkt papper

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning	7
Global studentmobilitet	9
Utvecklingen av studentmobiliteten till och från Sverige	13
Utresande	13
Inresande	13
De utresande studenterna	15
Mottagarland	15
Kön	17
Ålder	17
Studieinriktning	17
De inresande studenterna	19
Ursprungsland	19
Kön	20
Ålder	21
Studieinriktning	21
Studentmobilitet per utbildning	23
Studentmobilitet per lärosäte	27
Tabellbilagor	29
Bilaga 1. Antal utlandsstuderande studenter per mottagarland, 1997/98–2004/05	29
Bilaga 2. Antal inresande studenter per ursprungsland, 1997/98–2004/05	30
Bilaga 3. Antal inresande studenter på egen hand och i utbytesstudier 2004/05, fördelade efter kön och lärosäte	31
Bilaga 4. Antal utresande svenska studenter fördelade efter lärosäte, 1997/98–2004/05	32
Bilaga 5. Antal inresande studenter till Sverige fördelade efter lärosäte, 1997/98–2004/05	33
Bilaga 6. Antal studenter och mobilitetsindex per lärosäte, läsåren 2001/02–2004/05	34

Sammanfattning

Allt fler studenter i världen väljer att studera hela eller delar av sin högskoleutbildning utomlands. Även studentströmmarna över Sveriges gräns har ökat.

Uppgifter om studentströmmarna har tidigare redovisats i olika publikationer. Genom att redovisa uppgifter om både in- och utresande studenter i samma rapport underlättas möjligheterna att följa studentmobiliteten ur ett svenskt perspektiv. Vidare används här för första gången nyutvecklade mått på skillnader i mobilitet mellan utbildningar och mellan lärosäten.

Inledningsvis beskrivs den växande globala utbildningsmarknaden som, enligt OECD-publikationen *Education at a Glance*, uppgick till nära 2,7 miljoner mobila studenter 2004. Med mobila studenter avses här studenter som studerade i andra länder än där de hade sitt medborgarskap. Jämfört med 2000 har antalet mobila studenter i världen ökat med 41 procent. Även för Sveriges del har antalet mobila studenter ökat.

Läsåret 2004/05 studerade knappt 27 000 svenska studenter utomlands med studiestöd från Centrala studiestödsnämnden. Detta antal har pendlat kring 27 000 sedan 1997/98. Antalet inresande studenter till Sverige har mer än fördubblats under samma period, och läsåret 2004/05 var det drygt 23 000 studenter från andra länder som studerade i grundläggande högskoleutbildning i Sverige. Sammantaget innebär detta att antalet inresande studenter numera nästan är lika stort som antalet utresande.

Flest utresande svenska studenter studerar i Storbritannien, USA och Spanien, som tillsammans tar emot 45 procent av de utresande studenterna. Sedan 1997/98 har det emellertid skett förändringar i valet av studieland. Numera studerar färre i USA, medan allt fler väljer att studera i bland annat Australien och Danmark.

Flest inresande studenter till Sverige kommer från Tyskland, Finland och Frankrike, som tillsammans svarar för knappt en fjärdedel av de inresande studenterna 2004/05. Sedan 1997/98 har inresandet ökat från samtliga världsdelar, i synnerhet från Asien. Numera kommer fem gånger fler studenter därifrån.

Genom att mäta hur stor andel av de examinerade som studerat utomlands inom en sexårsperiod innan de tog ut examen, får man en uppfattning om hur vanligt det är att studera utomlands. Av dem som examinerades 2004/05 har i genomsnitt 13 procent studerat utomlands, men det är stora skillnader mellan olika examensgrupper. Nära hälften av examinerade arkitekter och nära en tredjedel av examinerade jurister och kandidater/magistrar med inriktning mot ekonomi har studerat utomlands. Väsentligt lägre andel har utlandsstuderat bland examinerade lärare och sjuksköterskor, under fem procent.

Benägenheten att studera utomlands hänger bland annat samman med utbudet av utbytesprogram, som är starkt knutet till hur internationellt präglad ämnesinriktningen på studierna är. Även studenternas ålder har stor betydelse.

delse för benägenheten att studera utomlands. Av examinerade 2004/05 hade mer än var fjärde 26-åring utlandsstuderat, men av dem över 34 år hade nästan ingen gjort det.

Att andelen utlandsstuderande skiljer sig åt mellan examensgrupperna är också en viktig förklaring till att lärosätenas studentmobilitet skiljer sig åt. Det beror på att lärosätena har olika utbildningsutbud.

Relativt sett är mobiliteten högst vid Handelshögskolan i Stockholm, som har så gott som hela sitt utbildningsutbud inom ekonomiområdet. Lärosätets mobilitetsindex var över 23 procent läsåret 2004/05, det vill säga av samtliga studenter vid lärosätet detta läsår var 23 procent antingen in- eller utresande studenter samma läsår.

Vid ytterligare tio lärosäten var mobilitetsindexet tio procent eller högre. Av dessa är tre konstnärliga högskolor och tre högskolor med teknisk inriktning. Dels ger dessa lärosäten utbildningar inom ämnesområden där en hög andel av de examinerade har studerat utomlands, dels har lärosätena hög andel inresande studenter.

Mobilitetsindexet för riket har sedan 2001/02 ökat från 5,8 procent till 7,7 procent 2004/05. För lärosätena ser dock utvecklingen i mobilitetsindex olika ut under perioden. Några har oförändrat mobilitetsindex, men de flesta lärosätena har numera ett högre index än tidigare. Det beror framför allt på att antalet inresande studenter ökat kraftigt, och det gäller bland annat flera tekniska universitet och högskolor.

Många svenska universitet och högskolor har således ökat sin rekrytering av studenter från andra länder och numera är var sjuttonde student i Sverige en inresande student.

Inledning

Syftet med denna rapport är att ur ett svenskt perspektiv ge en sammanfattande statistisk bild av den internationella rörligheten bland studerande i grundläggande högskoleutbildning.

Inledningsvis beskrivs den växande globala utbildningsmarknaden och Sveriges position på densamma med uppgifter från OECD om internationell studentrörlighet.

Rapportens fokus ligger emellertid på att redovisa uppgifter specifikt för Sverige om de båda grupperna av studenter som rör sig internationellt, det vill säga de studenter som kommer till respektive reser ut från Sverige för att studera. Uppgifterna som redovisas avser bland annat antalet in- och utresande studenter, utvecklingen över tid, andelen kvinnor respektive män i dessa grupper, vilka länder de kommer ifrån respektive åker till, studieinriktning med mera.

Uppgifter om de högskolestuderandes internationella rörlighet är hämtade ur olika register, vilka beskrivs nedan, beroende på om uppgifterna avser de in- eller utresande studenterna.

Inresande

Inresande studenter består av två grupper, dels av utbytesstudenter som deltar i utbytesprogram vid universitet och högskolor i Sverige, dels av studenter som anordnar sina studier i Sverige på egen hand.

Uppgifter om de inresande studenterna är hämtade från Statistiska centralbyråns (SCB:s) universitets- och högskoleregister. Registret innehåller uppgifter om samtliga studenter i grundläggande högskoleutbildning i Sverige, exempelvis vid vilket lärosäte de studerar, avklarade kurser, med mera.

I antalet inresande studenter ett specifikt läsår ingår både de som för första gången börjar studera i Sverige och de som har börjat under något tidigare läsår, och som fortsätter sina studier under läsåret. De flesta inresande är nybörjare, men antalet inresande som studerar längre tid än ett år i Sverige har ökat. Uppgifter om enbart inresande nybörjarstudenter finns redovisade i SCB:s statistiska meddelande *Utländsk bakgrund för studerande i grundutbildning och forskarutbildning 2004/05*, serie Utbildning och forskning, UF 19 SM 0601.

Uppgifter om från vilka länder – ursprungsländer – de inresande studenterna kommer ifrån, hämtas antingen från universitets- och högskoleregistret eller från samkörningar mellan universitets- och högskoleregistret och Migrationsverkets register över utfärdade uppehållstillstånd och immigration till Sverige.

Det finns brister i landsuppgifterna för studenter som på egen hand ordnar sina studier i Sverige. Det beror på att studenter från Norden inte behöver uppehållstillstånd för att bosätta sig i Sverige. Det är också troligt att studenter

från övriga EU inte heller ansöker om uppehållstillstånd då det inte behövs för att få resa in i landet. Landsuppgift saknas därför för närmare 5 000 inresande studenter läsåret 2004/05, i synnerhet för studenter från de nordiska grannländerna. Det innebär att antalsuppgifterna för de nordiska grannländerna underskattas.

Uppgifter om båda grupperna inresande studenter redovisas för läsåren 1997/98 till och med 2004/05.

Utresande

Utresande studenter består också av två grupper, dels av utbytesstudenter som deltar i ett utbytesprogram som organiseras av det lärosäte i Sverige där de studerar, dels av studenter som själva ordnar sina studier utomlands.

Uppgifter om de utresande studenterna är hämtade från SCB:s universitets- och högskoleregister och från Centrala studiestödsnämndens (CSN:s) register över dem som beviljats studiestöd för utlandsstudier.

I antalet utresande studenter ett specifikt läsår ingår både de som för första gången beviljas utlandsstudiestöd och de som har beviljats utlandsstudiestöd under något tidigare läsår, och som under läsåret fortsätter sina studier utomlands. Många utresande studerar utomlands för första gången, men antalet utresande som studerar längre tid än ett år utomlands har ökat.

Eftersom vissa som studerar utomlands varken är knutna till ett lärosäte i Sverige eller har studiestöd för utlandsstudierna, underskattas antalet utlandsstuderande något med denna ansats.

Uppgifter om utresande studenter redovisas från och med läsåret 1997/98 till och med läsåret 2004/05.

Ansvarig för SCB:s del i arbetet har varit Anna Bengtsson vid enheten för statistik om utbildning och arbete.

Global studentmobilitet

Ökade satsningar på högre utbildning som instrument för konkurrenskraft och tillväxt har stått på dagordningen i flera decennier i många delar av världen. Det har också lett till ökad internationell studentrörlighet med allt fler som förlägger hela eller delar av sin utbildning utomlands.

I detta avsnitt beskrivs hur Sverige förhåller sig på denna växande utbildningsmarknad jämfört med andra länder, i termer av antal in- och utresande studenter samt utvecklingen över tid.

I OECD-rapporten *Education at a Glance – OECD indicators* (EaG) redovisas årligen mått på studentrörligheten. Måttet baseras på uppgifter om hur många som studerar i ett annat land än där de har sitt medborgarskap. Måttet har dock brister. Det påverkas dels av ländernas olika nationella regelverk för invandring, dels av att vissa länder inte kan särskilja inresande utländska studenter från permanent boende studenter med utländsk bakgrund.

Sammantaget medför detta att EaG-måttet på studentrörlighet riskerar ge en överskattning för en del länder och bör betraktas med viss försiktighet. Däremot fungerar EaG-måttet som en indikator på vilka rörelsemönster de internationella studenterna har, varifrån de kommer – vilka ursprungsländerna är – och vart de åker – vilka mottagarländerna är.

De senaste uppgifterna från EaG avser studentrörligheten 2004, då närmare 2,7 miljoner studenter studerade i högre utbildning i ett annat land. Ökningstakten har sedan år 2000 varit nio procent per år i genomsnitt och var åtta procent mellan de två senaste åren det finns uppgifter för, 2003 och 2004.

På denna globala utbildningsmarknad är Sverige en liten aktör.

Mottagarland	USA	Storbri- tannien	Tysk- land	Frank- rike	Austra- lien	Kanada	Japan	Ryss- land	Nya Zeeland	Syd- afrika	Sverige	Övriga	Totalt
Ursprungsland													
Kina	87 943	47 738	25 284	11 514	28 309	18 416	76 130	0	24 215	0	1 141	60 640	381 330
Indien	79 736	14 625	4 237	494	15 742	4 326	280	0	1 698	0	550	7 939	129 627
Sydkorea	52 484	3 482	5 488	2 398	3 915	3 313	23 280	0	67	0	97	3 579	98 103
Tyskland	8 745	12 096	0	6 698	1 387	1 404	316	0	855	0	2 859	27 485	61 845
Japan	40 835	6 395	2 547	2 337	3 172	1 750	0	0	913	0	233	3 255	61 437
Marocko	1 835	174	8 305	32 802	12	2 781	56	0	1	0	23	12 049	58 038
Frankrike	6 818	11 295	6 678	0	534	6 379	269	0	230	0	1 484	23 544	57 231
Turkiet	11 398	1 960	27 582	2 273	250	495	170	0	9	0	186	10 058	54 381
Grekland	2 126	22 826	7 577	2 288	44	200	17	0	1	0	282	15 777	51 138
USA	0	13 381	3 419	2 687	3 439	7 855	1 241	0	1 972	0	1 083	11 470	46 547
Sverige	3 116	3 379	839	675	1 049	329	84	0	216	0	0	4 240	13 927
Övriga länder	277 473	162 705	168 358	173 421	109 102	85 734	16 060	75 786	38 727	49 979	28 520	451 675	1 637 540
Totalt	572 509	300 056	260 314	237 587	166 955	132 982	117 903	75 786	68 904	49 979	36 458	631 711	2 651 144

Antal studenter som studerade i andra länder 2004, fördelade efter de största ursprungsländerna och de största mottagarländerna. Närmare 2,7 miljoner studenter (på grund- och forskarutbildningsnivå) reste ut och studerade i högre utbildning i andra länder 2004. Med utländska studenter avses i detta sammanhang studenter med utländskt medborgarskap. De länder som ingår är OECD-länderna och partnerskapsländer, såsom Kina och Indien.

Källa: OECD:s databas om utbildning.

Många av de utländska studenterna studerar i USA, Storbritannien, Tyskland, Frankrike och Australien. Dessa fem mottagarländer tog emot närmare en och en halv miljon studenter 2004, vilket motsvarar en andel på nära 60 procent av de utländska studenterna. Sverige tog emot 1,4 procent av de utländska studenterna.

Studenternas ursprungsland är betydligt mera spridda. Det största ursprungslandet är Kina, som står för 14 procent av samtliga utländska studenter. Därefter kommer Indien, Sydkorea, Tyskland och Japan. Från dessa fem länder kommer 28 procent av de utländska studenterna medan 0,5 procent kommer från Sverige.

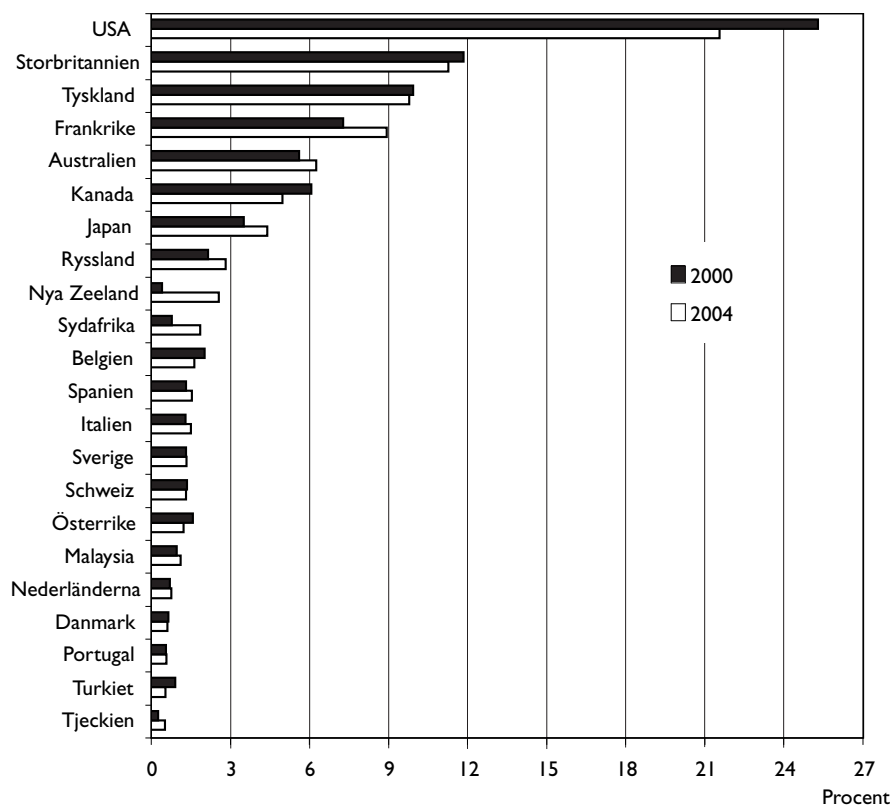
Stor betydelse för valet av studieland har språket som talas och som undervisningen bedrivs på. Att närmare 40 procent av alla utländska studenter studerar i Australien, Storbritannien och USA hänger till stor del samman med det engelska språket.

Koncentrationen var ännu större tidigare och flera stora mottagarländer har minskat sina andelar av de utländska studenterna. Mellan 2000 och 2004 har således andelen utländska studenter minskat i de tre största mottagarländerna USA, Storbritannien och Tyskland. Trots minskande andelar är dessa länder fortfarande de tre största mottagarländerna sett till antalet studenter.

Samtidigt har många länder vuxit som mottagarländer med ökande andelar av de utländska studenterna. Det gäller exempelvis Frankrike, Australien, Japan, Ryssland, Sydafrika och framför allt Nya Zeeland.

Sverige valdes av 1,4 procent av de utländska studenterna 2004. Det är samma andel som 2000. Det betyder att antalet inresande studenter till Sverige under dessa fyra år ökat i lika hög takt som det totala antalet utländska studenter i världen, plus 41 procent.

Numera tar Sverige således emot betydligt fler inresande studenter än tidigare, även om flera länder haft en kraftigare ökning av antalet inresande studenter än Sverige.

Olika länders andel av de utländska studenterna i världen (procent) 2000 och 2004. Ländernas andel av de utländska studenterna – baserad på utländskt medborgarskap – varierar betydligt. USA dominerar och tar emot över en femtedel av alla utländska studenter. Därefter kommer Storbritannien, Tyskland och Frankrike med mellan 9 och 12 procent vardera av de närmare 2,7 miljoner studenter som 2004 studerade i andra länder än där de hade sitt medborgarskap. Utvecklingen sedan 2000 visar att andelen minskat bland de tre största mottagarländerna, medan den ökat i exempelvis Frankrike, Australien, Japan, Ryssland och framför allt i Nya Zeeland. Sveriges andel är 1,4 procent båda åren.

Källa: OECD:s databas om utbildning.

Utvecklingen av studentmobiliteten till och från Sverige

Studenternas rörlighet har ökat betydligt under de senaste femton åren. Det gäller såväl svenska studenter som åker utomlands för att studera, som inresande studenter som kommer till Sverige av samma skäl. Antalet utresande svenska studenter har dock minskat något det senaste läsåret.

Utresande

Under läsåret 2004/05 hade närmare 27 000 svenska studenter studiemedel för studier i grundläggande högskoleutbildning utomlands. Det var en procent färre än året innan.

Närmare 20 500 svenskar studerade på egen hand vid universitet eller högskolor utomlands, det vill säga de ordnade själva sina studier utomlands. Därtill kommer nära 6 500 studenter som reste ut inom ramen för ett utbytesprogram, det vill säga ett utbyte som organiserades av det lärosäte vid vilket de studerade. Uppgifterna avser antalet studenter som fått studiemedel för utlandsstudier från Centrala studiestödsnämnden (CSN)¹.

Från 1989, när möjligheten att få studiemedel för studier utomlands öppnades, till 2002/03 har antalet som studerar utomlands på egen hand ökat kraftigt. Under denna period ökade antalet med över 20 000 personer.

Under de två senaste läsåren har antalet utlandsstuderande på egen hand minskat. Nedgången har också varit relativt stor sedan toppåret 2002/03, minus tolv procent, och beror främst på att färre studerar kortare förberedande språkkurser.

Antalet som reser ut inom ramen för ett utbytesprogram fortsatte däremot att öka, plus fem procent det senaste läsåret.

Inresande

Under läsåret 2004/05 studerade över 23 000 utländska studenter i Sverige i grundläggande högskoleutbildning. Alltsedan mitten av nittio-talet har antalet inresande studenter till Sverige ökat varje år. I genomsnitt har ökningstakten varit 14 procent per år.

Den kraftiga ökningen av antalet inresande studenter innebär att antalet inresande till Sverige numera är nästan lika stort som antalet svenskar som reser ut. Ökningen innebär också att de inresande studenterna numera utgör

1. Det innebär att det är skillnader mellan antalsuppgifterna i detta avsnitt och i avsnittet om global studentmobilitet, som istället för utlandsstudiestöd baseras på det osäkrare måttet medborgarskap.

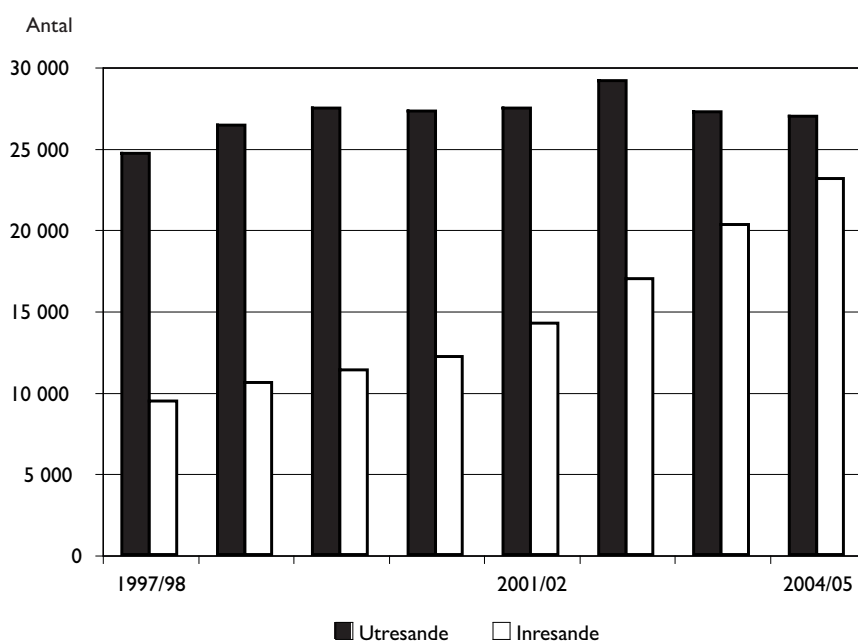
en betydligt större andel av samtliga studenter i Sverige än tidigare. Denna andel har ökat från 3,1 procent 1997/98 till 5,7 procent 2004/05.

Omkring 13 000 studenter reste in till Sverige på egen hand för att studera, det vill säga de ordnade själva sina studier i Sverige. Med inresande på egen hand avses dels de som beviljats uppehållstillstånd för studier i Sverige, dels de som inte begärt uppehållstillstånd för studier, men fått tillfälliga personnummer som konstruerats av svenska lärosäten, och dels de som är utrikes födda och som invandrat mindre än sex månader innan studiestarten.

Antalet studenter som ordnade sina studier i Sverige på egen hand har nästan tredubblats sedan 1997/98. Det senaste läsåret ökade antalet med drygt 17 procent.

Ytterligare knappt 10 000 utländska studenter studerade vid universitet eller högskolor i Sverige inom ramen för ett utbytesprogram, varav cirka 6 600 via Erasmusprogrammet. Det innebär att inom utbytesprogram är antalet inresande studenter till Sverige ungefär 50 procent högre än antalet svenskar som reser ut.

Antalet inresande studenter via utbytesprogram har mer än fördubblats sedan läsåret 1997/98 och det senaste läsåret ökade antalet med tio procent.

In- och utresande studenter. Antalet studenter som kommer till Sverige för att studera är nu nästan lika stort som antalet svenskar som åker utomlands för att studera. Över 23 000 studenter från andra länder studerade i Sverige läsåret 2004/05. Antalet har mer än fördubblats på tio år. Framför allt ökar antalet studenter som ordnar sina studier i Sverige på egen hand. Lsåret 2004/05 var deras antal över 13 000. Antalet studenter som kommer till Sverige inom ramen för utbytesprogram var nästan 10 000 läsåret 2004/05.

De utresande studenterna

Mottagarland

Det är vanligast att utlandsstudierna sker i något land i Europa. Två av tre utresande studerar i Europa, främst i Storbritannien, Spanien och Frankrike. De enskilt största mottagarländerna är Storbritannien och USA. De tar emot knappt 20 respektive 15 procent av samtliga utresande. Ytterligare knappt 40 procent väljer Spanien, Australien, Frankrike, Danmark och Tyskland. Sju länder tar således emot omkring tre fjärdedelar av dem som reser ut.

Studenternas val av länder har förändrats över tid. Antalet svenska studenter som valde Australien tredubblades mellan 1997/98 och 2003/04, från 900 till drygt 3 000. Läsåret 2004/05 har antalet minskat något till drygt 2 600.

Även Danmark, Italien, Kina och Japan tar emot betydligt fler svenska studenter än tidigare. Särskilt stor har ökningen varit till Danmark, som numera är det sjätte mest populära landet. Där studerade närmare 1 500 svenskar 2004/05, varav över 500 på läkarutbildningen.

Antalet utresande har minskat till en del länder. Exempelvis var antalet utresande till USA som högst 6 000 personer läsåren 1997/98 och 1998/99. Därefter har antalet utresande minskat för varje år till och med 2003/04. Under 2004/05 har minskningen upphört och antalet utresande till USA har stabiliserats kring knappt 4 000 personer.

Lsåret 2004/05 reste närmare 6 500 ut inom någon form av utbytesprogram organiserat av ett svenskt lärosäte som en del i utbildningen. Störst är det europeiska utbytesprogrammet Erasmus. Internationella programkontoret för utbildningsområdet (IPK) samordnar det svenska deltagandet i detta utbytesprogram.

Inom det europeiska Erasmusprogrammet åker de flesta svenska studenterna till Storbritannien, Frankrike, Tyskland eller Spanien. I andra utbytesprogram studerar många i Australien och USA.

Erasmusprogrammet svarar för knappt hälften av det totala utbytet inom program, men de flesta svenska högskolor och universitet har också avtal med högskolor och universitet i andra länder, så kallade bilaterala utbytesavtal. Den andra hälften av programutbytet sker till stor del via den senare sortens avtal. Dessutom finns Nordplus som är ett utbytesprogram avsett för studenter och lärare inom högre utbildning i Norden. Under läsåret 2004/05 studerade knappt 200 personer med studiemedel inom detta program.

I bilaga 1 redovisas det totala antalet utresande svenska studenter över tid, fördelade efter mottagarland.

Mottagarland	Samtliga svenska utlandsstuderande	därav inom utbytesprogram
Danmark	1 488	113
Finland	170	40
Island	57	45
Norge	517	63
Norden	2 232	261
Belgien	133	83
Frankrike	1 987	577
Grekland	118	24
Irland	264	81
Italien	1 298	309
Malta	226	9
Monaco	20	
Nederländerna	419	261
Polen	217	32
Portugal	90	36
Rumänien	47	4
Ryssland	140	32
Schweiz	409	210
Spanien	2 904	448
Storbritannien	5 201	637
Tjeckien	99	42
Tyskland	1 391	812
Ungern	236	34
Österrike	392	267
Övriga Europa	118	23
Europa utom Norden	15 709	3 921
Egypten	23	1
Sydafrika	109	72
Övriga Afrika	47	32
Afrika	179	105
Kanada	419	258
USA	3 895	624
Övriga Nord- och mellanamerika	144	96
Nord- och mellanamerika	4 458	978
Argentina	69	37
Chile	223	48
Uruguay	42	4
Övriga Sydamerika	89	45
Sydamerika	423	134
Hong Kong	67	54
Japan	247	175
Kina	191	27
Singapore	107	95
Övriga Asien	354	146
Asien	966	497
Australien	2 611	469
Nya Zeeland	260	80
Oceanien	2 871	549
Totalt	26 838	6 445

Antalet svenska studenter som studerade utomlands med studiemedel och därav inom utbytesprogram 2004/05. Två av tre utlandsstuderande svenskar studerar i Europa. Storbritannien är det enskilt största mottagarlandet. Dit åker en femtedel av alla utlandsstuderande. För utbytesstudenter, det vill säga för studenter som reser ut inom utbytesprogram ordnade av respektive lärosäte, är Tyskland det största mottagarlandet. Dit åker var åttonde utbytesstudent. Källa: CSN

Kön

På samma sätt som när det gäller grundläggande högskoleutbildning i Sverige är det fler kvinnor än män som studerar utomlands. Andelen kvinnor var 62 procent av de utlandsstuderande 2004/05. Bland studerande i Sverige var andelen kvinnor 60 procent.

Könsfördelningen var jämnare bland dem som reste ut via utbytesprogram än bland dem som reste ut på egen hand. Andelen kvinnor var 56 procent bland utbytesprogramstudenterna och 64 procent bland dem som reste ut på egen hand. Dessa andelar har inte förändrats nämnvärt sedan läsåret 1997/98.

Läsår	Samtliga utresande		Utbytesprogram		Egen hand	
	Antal	% kvinnor	Antal	% kvinnor	Antal	% kvinnor
1997/98	24 669	60	5 247	56	19 422	62
1998/99	26 383	61	5 831	56	20 552	62
1999/00	27 451	62	5 992	56	21 459	64
2000/01	27 277	63	5 576	57	21 701	64
2001/02	27 213	63	4 671	56	22 542	64
2002/03	28 716	62	5 647	54	23 069	64
2003/04	27 129	62	6 156	54	20 973	65
2004/05	26 838	62	6 445	56	20 393	64

Antal utresande studenter 1997/98–2004/05 och därav andelen kvinnor, fördelade efter om utresandet skett via utbytesprogram eller på egen hand. Det totala antalet utresande har inte förändrats så mycket under perioden. Detsamma gäller andelen kvinnor, som hela tiden legat på drygt 60 procent. Emellertid är könsfördelningen jämnare bland dem som åker med ett utbytesprogram än bland dem som åker ut på egen hand.

Ålder

Utlandsstudenterna är yngre än studenterna i Sverige. Lsåret 2004/05 var 67 procent av utlandsstudenterna högst 24 år gamla, medan motsvarande andel bland studenter i Sverige var 43 procent.

Liksom tidigare år är knappt hälften av dem som har studiemedel för studier utomlands nybörjare, det vill säga att de studerar utomlands för första gången. Under de senaste läsåren har ungefär 10 000 personer per år, yngre än 26 år, studerat utomlands för första gången. Nästan alla av dessa kommer att studera i Sverige efter sin utlandsvistelse. Eftersom antalet nya studenter i Sverige yngre än 26 år är ungefär 50 000 per läsår, innebär detta att uppskattningsvis var femte högskolenybörjare under 26 år har studerat utomlands.

Studieinriktning

De allra flesta av dem som studerar utomlands gör det en eller ett par terminer som en del i en utbildning vid ett svenskt lärosäte. Fler och fler skaffar sig dock hela eller större delen av sin utbildning utomlands. Ett tecken på detta är att andelen av samtliga utlandsstuderande som varit utomlands sex terminer eller mer har ökat från 13 till 17 procent mellan läsåren 2000/01 och 2004/05.

Antalet som studerar utomlands har särskilt ökat på utbildningar till vilka det i Sverige är stor konkurrens om platserna. Exempelvis har totala antalet som studerar till läkare utomlands ökat från 600 till över 1 100 bara sedan läsåret 2001/02. De senaste tre läsåren har även antalet veterinärstudierande utomlands ökat, från 100 till 200.

Det största ämnesområdet för dem som reser ut på egen hand är humaniora – här är språkstudier en stor del – och konst. Nästan hälften studerade inom dessa ämnesområden läsåret 2004/05. Därefter följer samhällsvetenskap, ekonomi och juridik med 24 procent. Andelen studerande inom övriga åtta ämnesområden låg på några få procentenheter vardera.

Lsåret 2004/05 reste närmare 6 500 ut inom någon form av utbytesprogram organiserat av ett svenskt lärosäte som en del i utbildningen. Av dessa finns uppgifter om inriktningen på studierna utomlands för omkring hälften, nämligen de som åkt genom Erasmusutbytet.

En stor del av Erasmusutbytet handlar om studier i företagsekonomi. Under 2004/05 skedde omkring en tredjedel av utbytet inom detta ämnesområde. Därefter följer samhällsvetenskap, teknologi, juridik och numera också medicin med mellan sju och femton procent per område. För övriga elva ämnesområden varierar andelarna mellan en och fem procent.

De inresande studenterna

Ursprungsland

Det senaste läsåret studerade över 13 000 studenter på egen hand i Sverige. Uppgift om ursprungsland, landuppgift, finns dock bara för drygt 8 000 av dem, främst för dem som beviljats uppehållstillstånd för studier. (Eftersom personer från Norden och EU inte behöver uppehållstillstånd för att resa till Sverige är antalet studenter från dessa områden underskattade.)

Av dem som studerade på egen hand i Sverige, och som det finns landuppgifter om, kom knappt hälften från Europa (inklusive Norden) och drygt var tredje från Asien. De enskilt största länderna är Finland, Indien, Kina, Norge och Pakistan. Från dessa fem länder kom 42 procent av dem som studerade på egen hand i Sverige. Särskilt stor har ökningen varit från Indien, som numera är det näst största landet. Därifrån kom nästan 900 studenter 2004/05.

Av de knappt 10 000 utbytesstudenterna som studerade i Sverige 2004/05 kom åtta av tio från Europa och en av tio från Nordamerika. De enskilt största ursprungsländerna var Tyskland, Frankrike, Spanien, Finland och USA. Hälften av de inresande utbytesstudenterna kom från dessa fem länder.

Sett över tid har svenska lärosäten numera i betydligt större utsträckning än tidigare utbytesavtal med lärosäten i Asien. Från 1997/98 har andelen inresande utbytesstudenter från Asien ökat från drygt två procent till knappt sex procent 2004/05. I antal räknat är det numera fem gånger fler inresande utbytesstudenter från Asien än under senare delen av nittioalet.

I bilaga 2 redovisas det totala antalet inresande studenter över tid, fördelade efter ursprungsland.

Ursprungsland	Samtliga inresande studenter	därav inom utbytesprogram
Danmark	316	185
Finland	1 756	559
Island	175	30
Norge	508	142
Norden	2 755	916
Frankrike	1 353	1 194
Nederländerna	535	491
Polen	513	357
Spanien	879	806
Tyskland	2 148	1 896
Övriga Europa	3 691	2 397
Europa utom Norden	9 119	7 141
Ghana	110	
Kamerun	194	
Nigeria	152	
Övriga Afrika	384	111
Afrika	840	111
Kanada	343	240
Mexiko	183	97
USA	771	524
Övriga Nord- och mellanamerika	39	9
Nord- och mellanamerika	1 336	870
Brasilien	71	24
Övriga Sydamerika	207	71
Sydamerika	278	95
Indien	926	34
Kina	853	160
Pakistan	333	
Övriga Asien	1 467	361
Asien	3 579	555
Australien	297	254
Övriga Oceanien	30	20
Oceanien	327	274
Okänt	4 979	1
Totalt	23 213	9 963

Antalet inresande studenter till Sverige 2004/05 och därav inom utbytesprogram. Läsåret 2004/05 kom närmare tre av fem inresande studenter från Europa, inklusive Norden, samt från Nord- och mellanamerika. Tyskland är det enskilt största ursprungslandet. Därifrån kommer nästan en tiondel av alla inresande studenter. Källa: SCB.

Kön

Könsfördelningen bland dem som studerar på egen hand i Sverige är betydligt jämnare än bland samtliga studerande i Sverige. Av dem som studerar på egen

hand i Sverige är en majoritet män, 53 procent, medan av samtliga studerande i Sverige är 40 procent män.

Bland utbytesstudenterna är andelen kvinnor 51 procent, det vill säga något högre än andelen män, men skillnaden är betydligt mindre än bland samtliga studerande i Sverige, av vilka 60 procent är kvinnor.

Se vidare bilaga 3 där antalet inresande studenter på egen hand och i utbytesstudier redovisas fördelade efter kön och per lärosäte.

Ålder

En majoritet av de inresande utbytesstudenterna är unga. Över 80 procent är under 25 år. Något äldre är de inresande studenter som studerar i Sverige på egen hand. Båda grupperna inresande studenter är dock yngre än studenterna i Sverige.

Ålder	Samtliga studenter		Inresande studenter			
			Utbytesstudenter		Egen hand	
	Antal	Acku. åldersfrekvens, %	Antal	Acku. åldersfrekvens, %	Antal	Acku. åldersfrekvens, %
-21 år	68 237	17	2 912	29	1 409	11
22-24 år	103 070	44	5 325	83	4 136	42
25-29 år	88 377	66	1 485	98	4 825	79
30-34 år	44 650	77	139	99	1 541	90
35-64 år	89 032	100	85	100	1 271	100
Totalt	393 366		9 946		13 182	

Antal studenter i olika åldersgrupper 2004/05 och den ackumulerade åldersfrekvensen. Studenterna i Sverige är i genomsnitt väsentligt äldre än de inresande. Av samtliga studenter är 66 procent högst 29 år gamla, medan motsvarande andel bland inresande utbytesstudenter är 98 procent och bland inresande på egen hand 79 procent.

Studieriktning

Ungefär var tionde inresande student som studerade på egen hand i Sverige återfanns i studier på utbildningsprogram, men den vanligaste inriktningen på studierna var fristående kurser inom juridik och samhällsvetenskap. Drygt var fjärde som studerade på egen hand i Sverige återfanns inom detta område. Nästan lika vanligt var studier inom teknik, då ytterligare en fjärdedel av dem som studerade på egen hand i Sverige återfanns inom teknikområdet.

Endast ett tjugotal utbytesstudenter återfanns i studier på utbildningsprogram. Det betyder att så gott som alla inresande utbytesstudenter läser kortare fristående kurser, framför allt inom juridik och samhällsvetenskap samt humaniora (språk) och teologi. Två av tre inresande utbytesstudenter läste inom dessa ämnesområden.

Studentmobilitet per utbildning

Det är vanligt att svenska studenter utlandsstuderar, men det är skillnader i andelen utlandsstuderande mellan olika utbildningar. Eftersom utlandsstudierna sker olika i tiden i förhållande till studierna i Sverige, används andelen examinerade som utlandsstuderat med studiemedel – antingen under examensåret eller under något av de fem föregående läsåren före examen – som mått på hur förekommande utlandsstudier är på olika utbildningar.

Av de nära 51 000 studenter som tog ut en examen läsåret 2004/05 hade 13 procent utlandsstuderat samma år eller någon gång under den föregående femårsperioden. Men, som sagt, det är stora skillnader i andelen utlandsstuderande mellan olika examensgrupper.

Högst andel som utlandsstuderat återfinns bland examinerade från arkitektutbildningen, 46 procent. Därefter kommer de med juris kandidatexamen med 32 procent och de med generell examen i ekonomi, det vill säga kandidat- eller magisterexamen med inriktning mot ekonomi, med 31 procent.

I övrigt återfinns många examensgrupper i intervallet 10–30 procent, exempelvis de stora examensgrupperna civilingenjörer, socionomer och läkare. Många av de examinerade med en generell examen (exklusive inriktning mot ekonomi), återfinns också i detta intervall.

Väsentligt lägre andel har utlandsstuderat i de stora grupperna av examinerade från vård- och omsorgsutbildningar respektive lärarutbildningar. Av samtliga examinerade 2004/05 inom vård- och omsorgsområdet hade 4,5 procent studerat utomlands, medan motsvarande andel bland examinerade inom lärarutbildningsområdet var 3,2 procent.

Andelen utlandsstuderande i de två sistnämnda examensgrupperna påverkas delvis av att vissa examineras från påbyggnadsutbildningar som förutsätter en tidigare grundexamen. Utlandsstudier i anknytning till en grundexamen som avlagts många år tidigare räknas då inte med och andelen utlandsstuderande kan underskattas något. Det gäller exempelvis påbyggnadsutbildningar till barnmorska, specialpedagog och specialistsjuksköterska. Eftersom var femte examinerad inom vård- och omsorgsområdet examinerats från påbyggnadsutbildningar, är underskattningen sannolikt störst inom detta område.

Examensgrupp	Examen	Andel (%) studerat utomlands	Antal examine- rade
Juridik och samhällsvetenskap	Juris kandidat	32,3	949
	Kandidat-/magisterexamen, inriktning ekonomi	31,5	5 516
	Magister med ämnesdjup (exkl. inriktning ekonomi)	19,7	2 782
	Kandidat (exkl. inriktning ekonomi)	12,7	2 812
	Socionom	10,9	1 520
	Magister med ämnesbredd	7,8	502
	Psykolog	5,1	292
	Högskoleexamen	4,9	595
	Totalt Juridik och samhällsvetenskap	21,3	14 976
Konstnärligt område	Konstn. högskoleex. konst och design	21,1	76
	Magister med ämnesdjup	18,7	171
	Kandidat	18,4	196
	Konstn. högskoleex. musik	17,5	114
	Totalt Konstnärligt område	16,7	682
Teknik	Arkitekt	46,0	176
	Civilingenjör	26,5	4 389
	Högskoleingenjör	7,9	2 573
	Kandidat	7,4	730
	Magister med ämnesdjup	6,1	997
	Högskoleexamen	6,0	151
	Sjökaptän och styrman	5,9	85
	Magister med ämnesbredd	5,1	214
	Yrkesteknisk examen	2,2	90
	Sjöingenjör och maskintekniker	0,0	51
	Totalt Teknik	16,6	9 546
Humaniora och teologi	Kandidat	18,9	1 358
	Magister med ämnesdjup	12,8	1 060
	Högskoleexamen	7,6	170
	Teologie kandidat	5,0	141
	Magister med ämnesbredd	2,2	91
	Totalt Humaniora och teologi	14,7	2 821
Medicin och odontologi	Läkare	20,8	813
	Magister med ämnesdjup	17,3	197
	Tandläkare	9,3	172
	Optiker	8,3	72
	Veterinär	3,3	60
	Psykoterapeut	0,0	225
	Totalt Medicin och odontologi	14,3	1 610
Naturvetenskap	Magister med ämnesdjup	13,8	1 570
	Apotekare	10,5	143
	Magister med ämnesbredd	7,7	65
	Kandidat	6,8	278
	Receptarie	0,9	216
	Totalt Naturvetenskap	11,2	2 306
Lant- och skogsbruk	Agronom	16,0	106
	Totalt Lant- och skogsbruk	10,1	365
Vård och omsorg	Dietist	12,5	112
	Sjukgymnast	9,4	480
	Arbetssterapeut	6,2	388
	Röntgensjuksköterska	6,1	115
	Biomedicinsk analytiker	6,1	165
	Sjuksköterska	4,8	4 518
	Magister med ämnesdjup	4,6	437
	Barnmorska	4,3	188
	Specialistsjuksköterska	2,9	1 456
	Social omsorg	2,7	366
	Tandhygienist	2,7	188
	Kandidat	2,1	763
	Magister med ämnesbredd	2,0	51
	Totalt Vård och omsorg	4,5	9 397

Undervisning	Lärare	3,4	8 396
	Studie- och yrkesvägledare	1,6	188
	Folkhögskolelärare	1,4	73
	Specialpedagog	0,0	571
	Totalt Undervisning	3,2	9 228
Övrigt	Totalt Övrigt	13,5	52
Totalt		12,9	50 983

Andel som utlandsstuderat av examinerade läsåret 2004/05. I genomsnitt har 12,9 procent av de cirka 51 000 studenter som examinerades 2004/05 studerat utomlands, men det är stora skillnader mellan olika examina. Exempelvis har närmare hälften av arkitekterna och nästan var tredje jurist och ekonom utlandsstuderat. Betydligt lägre är andelen utlandsstuderande bland examinerade inom vård- och omsorgsområdet respektive undervisningsområdet. I dessa examensgrupper har 4,5 respektive 3,2 procent utlandsstuderat. De examinerade som fått studiemedel för utlandsstudier från Centrala studiestödsnämnden (CSN), antingen under examensåret eller under något av de fem föregående läsåren, räknas som att ha utlandsstuderat. Examina med 50 eller färre examinerade redovisas inte.

Det finns många anledningar till att andelen utlandsstuderande varierar mellan examensgrupperna. En betydelsefull sådan är naturligtvis utbudet av utbytesprogram, som är starkt knutet till hur internationellt präglad ämnesinriktningen på studierna är. Exempelvis har ekonomutbildningar ofta relativt starkt uttalad inriktning mot en internationell arbetsmarknad, medan lärarutbildningen är betydligt mer nationellt präglad, med huvudinriktning mot den svenska arbetsmarknaden.

En annan anledning är studenternas ålder, som har stor betydelse för benägenheten att studera utomlands. Yngre studenter studerar utomlands i större utsträckning än äldre. Av examinerade 2004/05 hade mer än var fjärde 26-åring utlandsstuderat, men av dem över 34 år hade nästan ingen gjort det. Förhållandet att andelen examinerade som studerat utomlands kraftigt minskar med ökande ålder hos de examinerade, gäller oavsett vilken examensgrupp som studeras och hänger samman med att äldre studenter ofta har en familjesituation som dämpar benägenheten att studera utomlands.

Eftersom det är skillnader i ålder mellan examinerade med olika examina bidrar det till att andelen utlandsstuderande skiljer sig åt mellan examensgrupperna. Exempelvis var så gott som samtliga examinerade civilingenjörer under 35 år gamla, medan närmare 40 procent av examinerade lärare var 35 år eller äldre.

Att andelen utlandsstuderande skiljer sig åt mellan examensgrupperna är också en viktig förklaring till att lärosätenas studentmobilitet skiljer sig åt. Det beror helt enkelt på att lärosätena har olika utbildningsutbud. Mer om detta redovisas i nästa avsnitt.

Studentmobilitet per lärosäte

Antalet studenter vid universitet och högskolor i Sverige var nära 394 500 läsåret 2004/05. Av dessa var knappt 23 000 utländska studenter som kommit till Sverige för att studera en tid. Ytterligare drygt 7 500 var svenska studenter som under läsåret också studerade en tid utomlands. Här ingår inte 19 500 av de totalt 27 000 svenska studenter som studerade utomlands 2004/05, eftersom de inte studerade vid ett lärosäte i Sverige samma läsår.

De studenter som både var inresande eller utresande samma läsår som de studerade vid ett lärosäte i Sverige betraktas här som mobila. Tillsammans utgjorde de 7,7 procent av samtliga studenter i Sverige 2004/05. Denna andel, eller detta mobilitetsindex, används här som ett relativt mått på studentmobiliteten på ett lärosäte.

Ett lärosätes storlek har betydelse för antalet mobila studenter på lärosätet. Flest mobila studenter hade Lunds universitet, över 4 000. Därefter kommer i fallande ordning Kungl. Tekniska högskolan, Uppsala universitet, Stockholms universitet och Linköpings universitet med mellan 2 000 och 2 600 mobila studenter vardera. (I bilaga 4 respektive 5 redovisas antalet utresande respektive inresande studenter fördelade efter lärosäte 1997/98–2004/05).

Relativt sett är dock mobiliteten högst vid Handelshögskolan i Stockholm. Lärosätets mobilitetsindex var över 23 procent läsåret 2004/05.

Vid ytterligare tio lärosäten var mobilitetsindexet tio procent eller högre. Av dessa är tre konstnärliga högskolor och tre högskolor med teknisk inriktning. Dels ger dessa lärosäten utbildningar inom ämnesområden där en hög andel av de examinerade har studerat utomlands, dels har lärosätena hög andel inresande studenter.

Lärosäten som nästan enbart ger utbildning inom undervisnings- eller vård- och omsorgsområdet tillhör den grupp av lärosäten som har de lägsta mobilitetsindexen. Dessa lärosäten ger utbildningar med låg andel examinerade som studerat utomlands.

Sammantaget tyder detta på att skillnaderna mellan lärosätenas mobilitetsindex till stor del beror på skillnader i lärosätenas utbildningsutbud.

Över tid skiljer sig mobilitetsindexets utveckling åt mellan lärosätena. Några har samma mobilitetsindex 2004/05 som fyra år tidigare, men de flesta har numera högre index än tidigare. Det beror framför allt på att antalet inresande studenter ökat kraftigt. Det gäller bland annat flera tekniska universitet och högskolor, samt Högskolan Dalarna.

Mobilitetsindexet för riket har sedan 2001/02 ökat från 5,8 procent till 7,7 procent 2004/05, samtidigt som det totala antalet studenter ökat med 40 000. Det framgår av uppgifterna redovisade i bilaga 6.

Många svenska universitet och högskolor har således ökat sin rekrytering av studenter från andra länder och numera är var sjuttonde student i Sverige en inresande student.

Lärosäte	Antal studenter 2004/05	Därav		Mobilitetsindex (andelen in- och utresande studenter)
		Inresande	Utresande	
Riket netto	394 439	22 657	7 545	7,7%
Handelshögskolan i Stockholm	1 683	215	176	23,2%
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	687	108	16	18,0%
Kungl. Tekniska högskolan	16 945	2 015	612	15,5%
Chalmers tekniska högskola	9 791	1 142	278	14,5%
Högskolan i Jönköping	9 436	715	485	12,7%
Konstfack	630	46	30	12,1%
Kungl. Konsthögskolan	254	25	5	11,8%
Högskolan Dalarna	7 589	808	74	11,6%
Lunds universitet	37 196	2 968	1 052	10,8%
Sveriges lantbruksuniversitet	4 667	394	92	10,4%
Blekinge tekniska högskola	6 215	564	68	10,2%
Linköpings universitet	22 501	1 491	509	8,9%
Växjö universitet	10 931	585	352	8,6%
Uppsala universitet	30 395	1 725	792	8,3%
Sophiahemmet högskola	444	23	12	7,9%
Högskolan i Skövde	5 876	366	95	7,8%
Karolinska institutet	8 841	468	214	7,7%
Danshögskolan	265	-	-	7,5%
Umeå universitet	23 496	1 361	275	7,0%
Luleå tekniska universitet	11 765	573	173	6,3%
Södertörns högskola	9 641	375	224	6,2%
Mälardalens högskola	13 013	689	101	6,1%
Stockholms universitet	35 453	1 563	518	5,9%
Röda korsets högskola	535	20	11	5,8%
Högskolan på Gotland	4 843	214	61	5,7%
Göteborgs universitet	36 194	1 358	483	5,1%
Högskolan i Halmstad	8 008	294	99	4,9%
Örebro universitet	13 140	457	184	4,9%
Högskolan Kristianstad	8 874	382	47	4,8%
Högskolan i Gävle	9 958	398	50	4,5%
Malmö högskola	15 646	499	186	4,4%
Högskolan i Kalmar	8 662	228	140	4,2%
Karlstads universitet	12 402	372	143	4,2%
Högskolan i Borås	6 981	166	116	4,0%
Teaterhögskolan i Stockholm	350	-	-	4,0%
Mittuniversitetet	14 733	321	200	3,5%
Gymnastik- och idrottshögskolan	623	-	-	3,4%
Ersta Sköndal högskola	982	-	-	2,5%
Lärarhögskolan i Stockholm	12 433	228	35	2,1%
Dramatiska institutet	534	-	-	2,1%
Högskolan Väst	6 138	95	27	2,0%
Örebro teologiska högskola	297	-	-	1,7%
Teologiska Högskolan, Stockholm	533	-	-	0,9%

Mobilitetsindex per lärosäte läsåret 2004/05. Mobilitetsindexet avser andelen mobila studenter (in- och utresande) av samtliga studenter vid lärosätet 2004/05. Mobilitetsindexet för riket var 7,7 procent läsåret 2004/05. Det betyder att av de nära 394 500 registrerade studenterna i Sverige var 7,7 procent mobila, det vill säga antingen inresande till Sverige (22 657 studenter) eller utresande från Sverige (7 545 studenter). Indexet skiljer sig åt mellan lärosätena, mycket beroende på lärosätenas olika utbildningsutbud. Högst index har Handelshögskolan i Stockholm, med så gott som all utbildning inom ekonomi (23 procent). Väsentligt lägre är indexen för Lärarhögskolan i Stockholm och Ersta Sköndal högskola (drygt 2 procent vardera), två lärosäten som främst ger utbildning inom undervisnings- och vård- och omsorgsområdet. Uppgifter redovisas för lärosäten med fler än 250 registrerade studenter och med minst fem in- respektive utresande studenter läsåret 2004/05.

Tabellbilagor

Bilaga I. Antal utlandsstuderande studenter per mottagarland, 1997/98–2004/05

Med utlandsstuderande avses de som antingen deltagit i ett utbytesprogram och/eller haft studiemedel för utlandsstudier från Centrala studiestödsnämnden. Eftersom samma person kan studera i flera länder under samma läsår är totaluppgiften något större än antalet individer.

Mottagarland	1997/98	1998/99	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05
Danmark	631	756	839	934	1 056	1 192	1 296	1 488
Finland	255	273	287	271	266	257	229	170
Island	35	54	45	35	33	46	55	57
Norge	615	722	764	722	705	633	608	517
Norden	1 536	1 805	1 935	1 962	2 060	2 128	2 188	2 232
Belgien	197	192	159	139	104	94	103	133
Frankrike	2 651	2 838	2 704	2 671	2 479	2 354	2 049	1 987
Grekland	105	96	97	82	95	122	117	118
Irland	273	277	310	330	314	270	264	264
Italien	589	709	793	921	1 086	1 167	1 114	1 298
Malta	121	155	209	243	295	310	221	226
Monaco	10	15	18	23	26	22	19	20
Nederländerna	444	488	443	392	364	403	423	419
Polen	78	104	97	104	114	135	149	217
Portugal	46	34	36	38	58	55	54	90
Rumänien	62	58	45	31	33	30	39	47
Ryssland	139	118	109	137	161	132	139	140
Schweiz	319	364	362	321	301	399	404	409
Spanien	2 147	2 601	2 993	3 377	3 793	3 740	3 227	2 904
Storbritannien	5 487	5 643	5 805	5 348	4 956	5 935	5 475	5 201
Tjeckien	66	66	68	65	67	83	87	99
Tyskland	1 439	1 319	1 223	1 085	1 219	1 486	1 425	1 391
Ungern	108	115	131	125	122	144	168	236
Österrike	449	434	408	328	306	424	445	392
Övriga Europa	79	77	82	79	72	65	98	118
Europa utom Norden	14 809	15 703	16 092	15 839	15 965	17 370	16 020	15 709
Egypten	19	20	13	12	21	22	29	23
Sydafrika	37	43	72	54	71	72	86	109
Övriga Afrika	9	4	7	14	18	28	33	47
Afrika	65	67	92	80	110	122	148	179
Kanada	364	388	395	377	375	352	417	419
Mexiko	28	29	41	40	39	61	91	99
USA	6 015	6 046	5 964	5 653	5 066	4 296	3 815	3 895
Övriga Nord- och mellanamerika	57	42	40	37	52	48	47	45
Nord- och mellanamerika	6 464	6 505	6 440	6 107	5 532	4 757	4 370	4 458
Argentina	33	38	38	40	29	26	49	69
Brasilien	10	12	12	22	18	20	31	45
Chile	287	284	255	227	203	227	209	223
Uruguay	41	38	29	30	25	28	37	42
Övriga Sydamerika	43	44	40	35	30	48	35	44
Sydamerika	414	416	374	354	305	349	361	423
Hong Kong	4	13	17	13	16	17	36	67
Japan	100	98	92	92	125	168	221	247
Kina	75	84	58	52	50	79	101	191
Singapore	43	56	49	67	73	95	93	107
Övriga Asien	153	134	152	140	148	211	254	354
Asien	375	385	368	364	412	570	705	966
Australien	928	1 365	1 945	2 340	2 599	3 138	3 023	2 611
Nya Zeeland	77	136	205	231	230	282	314	260
Oceanien	1 006	1 502	2 150	2 571	2 829	3 420	3 337	2 871
Totalt	24 669	26 383	27 451	27 277	27 213	28 716	27 129	26 838

Bilaga 2. Antal inresande studenter per ursprungsland, 1997/98–2004/05

Uppgifterna avser samtliga inresande studenter, både utbytesprogramstudenter och inresande på egen hand, som är registrerade vid svenskt lärosäte respektive läsår, oavsett när de påbörjade studierna. De allra flesta är nybörjare, men här ingår också studenter som påbörjat programstudier under tidigare läsår och som fortsätter dessa studier. Eftersom vissa inresande studerar både i utbytesprogram och på egen hand under samma läsår är totaluppgiften något större än antalet individer.

Ursprungsland	1997/98	1998/99	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05
Danmark	156	165	204	196	266	293	320	316
Finland	1 405	1 552	1 654	1 680	1 622	1 732	1 800	1 756
Island	124	99	91	96	116	139	160	175
Norge	491	527	526	497	503	528	590	508
Norden	2 176	2 343	2 475	2 469	2 507	2 692	2 870	2 755
Belgien	140	169	150	166	174	168	167	201
Estland	72	83	113	126	135	146	145	129
Frankrike	462	598	698	754	908	1 026	1 232	1 353
Grekland	84	88	104	91	110	119	153	131
Italien	289	361	399	403	442	454	472	475
Litauen	66	62	115	147	208	218	231	204
Nederländerna	381	374	387	376	438	469	471	535
Polen	64	101	149	232	264	387	458	513
Portugal	44	49	65	68	80	91	106	110
Ryssland	72	126	161	160	203	236	282	327
Schweiz	61	89	92	145	133	188	213	203
Spanien	317	459	496	607	650	701	778	879
Storbritannien och Nordirland	305	333	365	358	389	354	321	370
Tjeckien	11	46	68	80	109	165	220	204
Turkiet	16	16	20	32	40	61	95	150
Tyskland	942	1 072	1 199	1 346	1 517	1 667	2 030	2 148
Österrike	143	208	227	221	261	283	360	387
Övriga Europa	217	351	415	472	533	658	737	800
Europa utom Norden	3 686	4 585	5 223	5 784	6 594	7 391	8 471	9 119
Nigeria	2	8	10	9	12	34	64	152
Kamerun	4	2	7	20	27	39	85	194
Ghana	10	18	13	22	42	45	88	110
Övriga Afrika	142	155	176	202	232	299	350	384
Afrika	158	183	206	253	313	417	587	840
Kanada	126	160	207	212	273	278	288	343
Mexiko	26	39	36	90	101	149	160	183
USA	409	494	521	541	576	630	758	771
Övriga Nord- och mellanamerika	13	13	19	16	20	18	34	39
Nord- och mellanamerika	574	706	783	859	970	1 075	1 240	1 336
Brasilien	17	27	28	24	33	54	64	71
Övriga Sydamerika	119	97	81	132	154	185	216	207
Sydamerika	136	124	109	156	187	239	280	278
Bangladesh	16	20	26	27	39	84	131	233
Indien	14	20	21	28	118	318	625	926
Iran	58	62	50	63	73	112	148	227
Japan	50	82	88	81	102	136	162	175
Kina	204	165	167	197	267	472	732	853
Pakistan	5	21	29	50	76	105	179	333
Sydkorea	20	18	35	22	16	37	68	102
Övriga Asien	224	253	312	349	394	477	623	730
Asien	591	641	728	817	1 085	1 741	2 668	3 579
Australien	92	122	127	151	181	199	230	297
Övriga Oceanien	22	14	20	13	19	25	24	30
Oceanien	114	136	147	164	200	224	254	327
Okänt	2 201	2 054	1 888	1 888	2 518	3 307	3 981	4 979
Totalt	9 636	10 772	11 559	12 390	14 374	17 086	20 351	23 213

Bilaga 3. Antal inresande studenter på egen hand och i utbytesstudier 2004/05, fördelade efter kön och lärosäte

Uppgifterna avser samtliga inresande studenter oavsett när de påbörjade studierna. De allra flesta är nybörjare, men här ingår också studenter som fortsätter programstudier som påbörjats under tidigare läsår. Eftersom inresande studenter kan studera både i utbytesprogram och på egen hand under samma läsår är totaluppgiften något större än antalet individer. Uppgifter redovisas för lärosäten med minst 250 registrerade studenter. Färre än 5 inresande studenter markeras med två punkter (..).

	Utbytesstudenter			Egen hand		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Riket	9 946	5 110	4 836	13 182	6 145	7 037
Uppsala universitet	912	520	392	867	525	342
Lunds universitet	1 322	698	624	1 750	913	837
Göteborgs universitet	532	316	216	847	496	351
Stockholms universitet	574	355	219	1 000	675	325
Umeå universitet	418	236	182	976	432	544
Linköpings universitet	700	252	448	796	326	470
Karolinska institutet	240	168	72	234	158	76
Kungl. Tekniska högskolan	678	210	468	1 360	365	995
Chalmers tekniska högskola	308	71	237	848	199	649
Luleå tekniska universitet	223	72	151	355	155	200
Handelshögskolan i Stockholm	139	58	81	78	37	41
Sveriges lantbruksuniversitet	213	122	91	189	95	94
Karlstads universitet	211	121	90	167	89	78
Mittuniversitetet	124	74	50	197	129	68
Växjö universitet	504	243	261	91	41	50
Örebro universitet	286	181	105	181	113	68
Blekinge tekniska högskola	85	36	49	491	118	373
Högskolan i Jönköping	590	311	279	132	60	72
Högskolan i Kalmar	90	67	23	139	52	87
Malmö högskola	158	109	49	350	201	149
Mälardalens högskola	301	148	153	394	152	242
Gymnastik- och idrottshögskolan	9	10
Högskolan i Borås	78	54	24	91	36	55
Högskolan Dalarna	313	164	149	504	201	303
Högskolan på Gotland	213	110	103
Högskolan i Gävle	119	80	39	285	132	153
Högskolan i Halmstad	141	66	75	157	46	111
Högskolan Kristianstad	218	89	129	168	67	101
Högskolan i Skövde	139	66	73	235	74	161
Högskolan Väst	50	29	21	46	14	32
Lärarhögskolan i Stockholm	84	63	21	142	110	32
Södertörns högskola	171	104	67	210	145	65
Danshögskolan	5	14
Dramatiska institutet	0	0	0	12
Konstfack	25	17	8	28	19	9
Kungl. Konsthögskolan	16	9	7	10
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	12	6	6	103	56	47
Teaterhögskolan i Stockholm	0	0	0	13	7	6
Ersta Sköndal högskola	5	5	0	20
Röda korsets högskola	17
Sophiahemmet högskola	20	..	17	..	0	..
Teologiska Högskolan, Stockholm	0	0	0
Örebro teologiska högskola	0	0	0	6

Bilaga 4. Antal utresande svenska studenter fördelade efter lärosäte, 1997/98–2004/05

Uppgifterna avser dem som respektive läsår både studerade utomlands och var registrerade vid ett svenskt lärosäte. Övriga 19 500 svenska studenter som studerade utomlands utan att vara registrerade vid svenskt lärosäte samma läsår ingår således inte. Eftersom en utresande kan ha studerat vid flera svenska lärosäten samma läsår överstiger summan av lärosäten antalsuppgiften för riket. Uppgifter redovisas för lärosäten med minst 250 registrerade studenter. Färre än 5 utresande studenter markeras med två punkter (..).

Lärosäte	1997/98	1998/99	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05
Riket netto	6 630	6 747	6 611	6 282	6 739	7 514	7 703	7 545
Uppsala universitet	892	772	683	651	719	790	772	792
Lunds universitet	1 117	1 081	980	823	863	1 064	1 085	1 052
Göteborgs universitet	605	600	483	438	498	527	500	483
Stockholms universitet	551	489	501	376	496	494	539	518
Umeå universitet	315	400	370	370	329	321	263	275
Linköpings universitet	460	441	438	483	480	637	596	509
Karolinska institutet	152	158	181	188	176	189	171	214
Kungl. Tekniska högskolan	353	332	394	513	474	553	637	612
Chalmers tekniska högskola	169	211	158	190	217	255	246	278
Luleå tekniska universitet	181	202	185	151	196	209	211	173
Handelshögskolan i Stockholm	92	140	145	144	135	171	168	176
Sveriges lantbruksuniversitet	27	68	115	71	92	88	101	92
Karlstads universitet	140	175	185	158	161	157	175	143
Mittuniversitetet	218	217	230	247	217	180	229	200
Växjö universitet	258	238	260	213	250	328	321	352
Örebro universitet	190	150	127	111	147	164	164	184
Blekinge tekniska högskola	38	44	45	46	40	44	34	68
Högskolan i Jönköping	196	228	249	256	282	322	486	485
Högskolan i Kalmar	76	64	52	53	99	96	147	140
Malmö högskola	-	75	73	73	132	169	155	186
Mälardalens högskola	94	79	95	94	103	140	124	101
Gymnastik- och idrottshögskolan
Högskolan i Borås	69	87	72	63	91	78	100	116
Högskolan Dalarna	63	88	85	79	86	80	69	74
Högskolan på Gotland	6	6	11	8	11	20	31	61
Högskolan i Gävle	62	65	65	103	88	85	72	50
Högskolan i Halmstad	46	70	97	103	112	90	103	99
Högskolan Kristianstad	49	75	59	69	54	68	53	47
Högskolan i Skövde	108	129	124	94	92	100	108	95
Högskolan Väst	33	51	57	37	31	40	45	27
Lärarhögskolan i Stockholm	75	66	36	22	56	54	43	35
Södertörns högskola	38	97	147	129	204	269	240	224
Danshögskolan	..	0	8	..
Dramatiska institutet	..	0	0	0
Konstfack	29	23	36	22	27	25	24	30
Kungl. Konsthögskolan	..	5	..	7	7	9	9	5
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	13	15	13	15	22	22	28	16
Teaterhögskolan i Stockholm	5	0	0	0	0	0	0	1
Ersta Sköndal högskola	11	8	0	8	10	0
Röda korsets högskola	11	9	9	9	10	12	14	11
Sophiahemmet högskola	0	0	0	0	8	..	9	12
Teologiska Högskolan, Stockholm
Örebro teologiska högskola	0	0	0	0	0	0

Bilaga 5. Antal inresande studenter till Sverige fördelade efter lärosäte, 1997/98–2004/05

I antalsuppgifterna ingår inresande studenter både på egen hand och via utbytesprogram. Eftersom en inresande student kan ha studerat vid flera svenska lärosäten samma läsår överstiger summan av lärosäten antalsuppgiften för riket. Uppgifter redovisas för lärosäten med minst 250 registrerade studenter. Färre än 5 inresande studenter markeras med två punkter (..).

Lärosäte	1997/98	1998/99	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05
Riket netto	9 141	10 181	11 037	11 808	13 857	16 647	19 862	22 657
Uppsala universitet	1 111	1 245	1 309	1 356	1 371	1 454	1 684	1 725
Lunds universitet	1 284	1 401	1 439	1 546	1 927	2 186	2 705	2 968
Göteborgs universitet	796	776	810	882	1 020	1 175	1 222	1 358
Stockholms universitet	898	1 019	1 062	1 131	1 194	1 290	1 410	1 563
Umeå universitet	732	783	784	755	803	844	1 015	1 361
Linköpings universitet	517	518	614	648	838	1 028	1 659	1 491
Karolinska institutet	242	287	295	352	311	443	452	468
Kungl. Tekniska högskolan	635	699	730	760	906	1 187	1 593	2 015
Chalmers tekniska högskola	358	360	362	457	581	913	1 034	1 142
Luleå tekniska universitet	195	256	349	311	406	503	598	573
Handelshögskolan i Stockholm	145	162	179	205	207	213	200	215
Sveriges lantbruksuniversitet	202	273	304	318	392	382	374	394
Karlstads universitet	162	145	208	199	253	288	307	372
Mittuniversitetet	201	243	193	233	197	259	203	321
Växjö universitet	285	325	370	362	403	480	584	585
Örebro universitet	199	237	242	245	291	304	371	457
Blekinge tekniska högskola	28	53	58	60	76	135	311	564
Högskolan i Jönköping	137	218	286	380	642	772	684	715
Högskolan i Kalmar	79	94	104	85	156	177	142	228
Malmö högskola	-	84	118	152	180	318	404	499
Mälardalens högskola	180	201	194	170	207	299	384	689
Gymnastik- och idrotthögskolan	13	8	10	13	15	15	14	19
Högskolan i Borås	43	59	58	53	84	98	151	166
Högskolan Dalarna	75	101	139	211	364	604	853	808
Högskolan på Gotland	..	5	6	36	23	75	77	214
Högskolan i Gävle	61	93	126	153	191	261	281	398
Högskolan i Halmstad	56	72	130	148	145	155	216	294
Högskolan Kristianstad	44	53	81	85	134	158	281	382
Högskolan i Skövde	85	89	91	108	129	173	278	366
Högskolan Väst	25	32	45	57	69	100	105	95
Lärarhögskolan i Stockholm	101	105	96	110	133	167	152	228
Södertörns högskola	15	77	141	190	226	296	372	375
Danshögskolan	13	11	15	10	9	8	12	16
Dramatiska institutet	48	69	63	59	56	62	35	11
Konstfack	13	12	12	8	30	41	46	46
Kungl. Konsthögskolan	30	32	23	26	29	24	20	25
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	35	39	52	93	85	96	106	108
Teaterhögskolan i Stockholm	..	7	13
Ersta Sköndal högskola	5	10	10	11	5	14	10	25
Röda korsets högskola	29	22	18	18	20	18	19	20
Sophiahemmet högskola	..	5	..	6	..	9	19	23
Teologiska Högskolan, Stockholm	5	..	5
Örebro teologiska högskola	25	16	5

Bilaga 6. Antal studenter och mobilitetsindex per lärosäte, läsåren 2001/02–2004/05

Mobilitetsindex är andelen in- och utresande studenter av samtliga studenter. Uppgifter redovisas för lärosäten med fler än 250 registrerade studenter och minst 5 in- och utresande studenter.

Lärosäte	2001/02		2002/03		2003/04		2004/05	
	Antal studenter	Mobilitets-index	Antal studenter	Mobilitets-index	Antal studenter	Mobilitets-index	Antal studenter	Mobilitets-index
Riket netto	354 549	5,8%	385 299	6,3%	397 598	6,9%	394 439	7,7%
Handelshögskolan i Stockholm	1 653	20,7%	1 654	23,2%	1 696	21,7%	1 683	23,2%
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	944	11,3%	887	13,3%	823	16,3%	687	18,0%
Kungl. Tekniska högskolan	13 688	10,1%	15 234	11,4%	16 562	13,5%	16 945	15,5%
Chalmers tekniska högskola	9 375	8,5%	10 314	11,3%	10 083	12,7%	9 791	14,5%
Högskolan i Jönköping	8 488	10,9%	10 110	10,8%	9 940	11,8%	9 436	12,7%
Konstfack	697	8,2%	638	10,3%	608	11,5%	630	12,1%
Kungl. Konsthögskolan	293	12,3%	290	11,4%	262	11,1%	254	11,8%
Högskolan Dalarna	7 890	5,7%	9 036	7,6%	7 800	11,8%	7 589	11,6%
Lunds universitet	32 505	8,6%	35 552	9,1%	37 571	10,1%	37 196	10,8%
Sveriges lantbruksuniversitet	4 611	10,5%	4 479	10,5%	4 545	10,5%	4 667	10,4%
Blekinge tekniska högskola	4 259	2,7%	4 306	4,2%	4 627	7,5%	6 215	10,2%
Linköpings universitet	20 909	6,3%	21 717	7,7%	22 815	9,9%	22 501	8,9%
Växjö universitet	10 330	6,3%	11 982	6,7%	12 935	7,0%	10 931	8,6%
Uppsala universitet	27 085	7,7%	28 493	7,9%	29 389	8,4%	30 395	8,3%
Sophiahemmet högskola	332	3,3%	361	3,6%	415	6,7%	444	7,9%
Högskolan i Skövde	4 631	4,8%	5 196	5,3%	5 538	7,0%	5 876	7,8%
Karolinska institutet	6 923	7,0%	8 221	7,7%	8 603	7,2%	8 841	7,7%
Danshögskolan	178	6,7%	206	5,3%	273	7,3%	265	7,5%
Umeå universitet	20 495	5,5%	21 401	5,4%	22 070	5,8%	23 496	7,0%
Luleå tekniska universitet	10 218	5,9%	10 851	6,6%	11 374	7,1%	11 765	6,3%
Södertörns högskola	7 258	5,9%	8 661	6,5%	9 878	6,2%	9 641	6,2%
Mälardalens högskola	10 852	2,9%	11 496	3,8%	12 546	4,0%	13 013	6,1%
Stockholms universitet	34 466	4,9%	36 096	4,9%	36 096	5,4%	35 453	5,9%
Röda korsets högskola	534	5,6%	541	5,5%	544	6,1%	535	5,8%
Högskolan på Gotland	1 864	1,8%	2 566	3,7%	3 549	3,0%	4 843	5,7%
Göteborgs universitet	33 528	4,5%	36 800	4,6%	36 672	4,7%	36 194	5,1%
Högskolan i Halmstad	6 161	4,2%	6 821	3,6%	7 345	4,3%	8 008	4,9%
Örebro universitet	11 437	3,8%	12 524	3,7%	13 105	4,1%	13 140	4,9%
Högskolan Kristianstad	7 139	2,6%	7 828	2,9%	8 963	3,7%	8 874	4,8%
Högskolan i Gävle	8 899	3,1%	9 502	3,6%	9 835	3,6%	9 958	4,5%
Malmö högskola	13 333	2,3%	15 924	3,1%	17 046	3,3%	15 646	4,4%
Högskolan i Kalmar	8 315	3,1%	8 982	3,0%	8 468	3,4%	8 662	4,2%
Karlstads universitet	11 413	3,6%	12 161	3,7%	13 045	3,7%	12 402	4,2%
Högskolan i Borås	7 519	2,3%	8 758	2,0%	8 295	3,0%	6 981	4,0%
Teaterhögskolan i Stockholm	249	1,6%	311	1,0%	238	0,4%	350	4,0%
Mittuniversitetet	11 635	3,6%	12 143	3,6%	13 675	3,2%	14 733	3,5%
Gymnastik- och idrotthögskolan	628	2,5%	550	3,1%	646	2,3%	623	3,4%
Ersta Sköndal högskola	798	0,6%	915	2,4%	901	2,2%	982	2,5%
Läraryhögskolan i Stockholm	10 056	1,9%	12 694	1,7%	13 167	1,5%	12 433	2,1%
Dramatiska institutet	836	6,9%	1 074	6,1%	959	4,0%	534	2,1%
Högskolan Väst	6 257	1,6%	7 135	2,0%	7 155	2,1%	6 138	2,0%
Örebro teologiska högskola	223	1,3%	298	8,7%	287	5,6%	297	1,7%
Teologiska Högskolan, Stockholm	310	2,3%	389	2,1%	500	1,2%	533	0,9%